

**ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Petra Příhody a soudců JUDr. Michala Mazance a Mgr. Jana Passera v právní věci žalobce: I. B., zastoupeného JUDr. Bohumilem Olšarem, advokátem se sídlem Opočno, Hradecká 205, proti žalovanému: Ministerstvo vnitra, se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3, pošt. schránka 21/OAM, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 19. 1. 2005, čj. 30 Az 416/2003 - 18,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost se zamítá.**
- II. Žalovanému se nepřiznává právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.**

O d ů v o d n ě n í :

Kasační stížností podanou v zákonné lhůtě se žalobce jako stěžovatel domáhá zrušení shora označeného rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové, kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí ministra vnitra ze dne 4. 11. 2003, čj. OAM-1729/AŘ-2002, o zamítnutí jeho rozkladu a potvrzení rozhodnutí Ministerstva vnitra (dále jen žalovaný) ze dne 12. 7. 2001, čj. OAM-2319/VL-10-P17-2001. Tímto (posledně uvedeným) rozhodnutím byla žádost stěžovatele o udělení azylu zamítnuta jako zjevně nedůvodná podle ustanovení § 16 odst. 1 písm. a) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů, (zákon o azylu) s uvedením, že stěžovatel nesplňuje důvody udělení azylu podle ustanovení § 13 odst. 1, 2 a § 14 citovaného zákona a ani nebyla shledána překážka vycestování podle ustanovení § 91 téhož zákona. Rozsudek krajského soudu vycházel ze skutečnosti, že žalovaný dostatečně zjistil skutkový stav a napadené rozhodnutí je v souladu se zákonem.

Stěžovatel v kasační stížnosti uplatňuje důvod obsažený v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) a b) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního – dále jen „s. ř. s.“ Tvrdí, že byl rozhodnutím žalovaného i krajského soudu zkrácen na svých právech zaručených Ústavou České republiky, Listinou základních práv a svobod, zákonem o azylu a správním řádem. Namítá, že v rámci pohovoru konaném před správním orgánem byl sice slyšen, ale bez přítomnosti tlumočníka, neboť ani nyní dostatečně neovládá český jazyk natolik, aby mu bylo dostatečně porozuměno. Odpovídal pouze na otázky, které mu byly kladeny v českém jazyce, kterým dostatečně neporozuměl a jeho odpovědi byly podle toho voleny. Z položených otázek nelze však bez dalšího usuzovat, že by byly otázky vedeny řádným směrem, jak stanoví § 12, eventuálně § 14 zákona o azylu. V podrobnostech odkazuje na žalobu s tím, že soud se vůbec nezabýval jakým způsobem byl veden pohovor o tom, z jakých důvodů opustil Moldavskou republiku a zda měl možnost řádně se vyjádřit ve svém mateřském jazyce; spokojil se s ničím nepotvrzeným sdělením žalovaného, že Moldavsko opustil z ekonomických důvodů a nedal mu příležitost toto rozvést. Přiznává, že měl nějaké dluhy, ale to nebyla hlavní příčina, proč odešel; bylo to hlavně proto, že dluh byl na něm fyzicky vymáhán, bál se to oznámit policii, protože by to neprošetřila, tedy víceméně z politických důvodů. Při pohovoru mu nebyla dána možnost, aby se k tomu blíže vyjádřil v mateřském jazyce. Tvrdí, že krajský soud a žalovaný se měli svědomitě a odpovědně zabývat jeho věcí a použít nejvhodnějších prostředků, které by vedly ke správnému vyřízení věci a dosáhnout spolehlivého zjištění věci a za úzké součinnosti s ním mu měl žalovaný dát příležitost, aby mohl svá práva účinně hájit (§ 3 odst. 2, 3, 4 správního řádu). Žalovaný se měl v rámci správního řízení velmi pečlivě zabývat celou záležitostí v návaznosti na § 12 a § 14 zákona o azylu, to však neučinil, přestože povaha věci to vyžadovala. Věc měla být vrácena k projednání správnímu orgánu I. stupně za účelem provedení pohovoru v mateřském jazyce stěžovatele. Žalovaný se měl zabývat otázkou, proč a z jakých důvodů na stěžovatele nelze pohlížet z hlediska § 14 a také údajnou neexistencí překážek vycestování stěžovatele podle § 91 zákona o azylu. Pokud jde o úkony krajského soudu, nepovažuje za případné, aby takové řízení, jako je řízení o udělení azylu, bylo rozhodováno postupem podle § 51 odst. 1 s. ř. s., tedy bez jednání na základě souhlasu obou stran. S tímto postupem sice souhlasil, ale má za to, že mu v tak velmi závažné záležitosti byla odňata možnost vyjádřit se a proto se cítí zkrácen na svém právu na spravedlivý proces. Krajský soud měl nařídít ústní jednání a v jeho rámci doplnit dosavadní řízení před žalovaným, protože povaha věci to dle názoru stěžovatele vyžadovala a přispělo by to tak k jejímu objasnění. Nepostačuje to, že se krajský soud spokojil s úkony, které učinil žalovaný v rámci správního řízení a dále i to, že při odůvodnění svého rozhodnutí použil stejnou argumentaci jako žalovaný. Navrhuje, aby napadené rozhodnutí krajského soudu bylo zrušeno; současně požádal o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

Žalovaný ve svém vyjádření ke kasační stížnosti popírá oprávněnost podané kasační stížnosti, neboť se domnívá, že jak jeho rozhodnutí ve věci azylu ve všech částech výroku, tak i rozsudek soudu byly vydány v souladu s právními předpisy. Neshledal důvody ani k přiznání odkladného účinku.

Nejvyšší správní soud nejprve vážil nezbytnost rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek kasační stížnosti. Dospěl k závěru, že o ní není třeba rozhodovat tam, kde je o kasační stížnosti rozhodováno přednostně a kde je žadatel chráněn před důsledky

rozsudku krajského soudu režimem pobytu za účelem strpění podle § 78b odst. 1, 2 zákona o azylu (cizinec má nárok na udělení víza za účelem strpění pobytu mj., pokud žádost doloží dokladem o podání kasační stížnosti proti rozhodnutí soudu o žalobě proti rozhodnutí ministerstva ve věci azylu a návrhu na přiznání odkladného účinku - takové vízum opravňuje cizince k pobytu na území po dobu platnosti víza, která je 365 dnů; na žádost cizince odbor cizinecké a pohraniční policie platnost víza prodlouží, a to i opakovaně) – ze zákona platnost uvedeného víza zaniká právní mocí rozhodnutí o kasační stížnosti. Pozitivní rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek by tedy nemělo z hlediska ochrany stěžovatele žádný význam, negativní by před rozhodnutím o kasační stížnosti bránilo řádnému soudnímu řízení. Při rozhodnutí o kasační stížnosti pak je rozhodnutí o odkladném účinku nadbytečné, neboť obecně může přiznání odkladného účinku kasační stížnosti přinést ochranu jen do doby rozhodnutí o této stížnosti.

Důvodnost kasační stížnosti posoudil Nejvyšší správní soud v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů (§ 109 odst. 2, 3 s. ř. s.).

Z předloženého správního spisu vyplynulo, že stěžovatel podal dne 17. 3. 2001 návrh na zahájení řízení o udělení azylu, ve kterém uvedl, že do České republiky přicestoval, protože měl v Moldavsku ekonomické problémy; nemohl se uživit, měl dluhy a neměl práci. Při pohovoru k návrhu na zahájení řízení o udělení azylu na území České republiky dne 29. 5. 2001 uvedl, že Moldavsko opustil, protože zůstal sám s matkou a měl finanční problémy. V České republice má kamaráda, volají si a ten mu řekl, aby přijel; chtěl si zde vydělat peníze, aby mohl splatit dluhy. Žalovaný rozhodnutím ze dne 12. 7. 2001, čj. OAM-2319/VL-10-P17-2001 žádost stěžovatele o udělení azylu zamítl jako zjevně nedůvodnou podle ustanovení § 16 odst. 1 písm. a) zákona o azylu. Proti tomu podal stěžovatel rozklad, který byl rozhodnutím ministra vnitra ze dne 4. 11. 2003, čj. OAM-1729/AŘ-2002 zamítnut a bylo potvrzeno rozhodnutí žalovaného.

Posuzování žádosti o udělení azylu ministerstvem se sestává z řady procesních a materiálních hledisek, obsažených v zákoně o azylu, které je nutno vidět v jejich vzájemné provázanosti a také souslednosti. V daném případě byl návrh stěžovatele na zahájení řízení o udělení azylu zamítnut jako zjevně nedůvodný [§ 16 odst. 1 písm. a) zákona o azylu], neboť stěžovatel v návrhu uváděl pouze ekonomické důvody. Správnímu orgánu nelze vytýkat, že si měl opatřit další informace. Pokud totiž v řízení o azylu vyplyne některá ze skutečností taxativně uvedených v ustanovení § 16 odst. 1 zákona o azylu, pak správní orgán bez dalšího zamítne žádost, aniž by v řízení zjišťoval existenci některého z důvodů pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu.

K námitce stěžovatele, že v jeho případě jsou splněny podmínky pro udělení humanitárního azylu, lze uvést totéž, co bylo uvedeno výše; v posuzovaném případě byl návrh stěžovatele na zahájení řízení o udělení azylu zamítnut jako zjevně nedůvodný podle ustanovení § 16 zákona o azylu a žalovaný tak vůbec nebyl povinen se důvody pro udělení azylu z humanitárního důvodu podle ustanovení § 14 zákona o azylu zabývat (navíc stěžovatel ve správním řízení ani žádné důvody hodné zvláštního zřetele pro udělení humanitárního azylu neuváděl). Vyslovil-li žalovaný dále v rozhodnutí, že stěžovatel nesplňuje důvody udělení azylu podle ustanovení § 13 odst. 1, 2 a § 14

zákona o azylu, stalo se tak nad rámec zákonné povinnosti, aniž by to však mělo jakýkoli vliv na věcnou správnost vydaného rozhodnutí; totéž platí i o vyslovení, že nebyla shledána překážka vycestování podle ustanovení § 91 téhož zákona.

Obecně lze k tzv. humanitárnímu azylu podle ustanovení § 14 zákona o azylu uvést, že jeho udělení je zcela věcí volné úvahy příslušného orgánu státní správy včetně úvahy o tom, zda jde o případ hodný zvláštního zřetele, protože na udělení azylu z humanitárního důvodu není právní nárok. Žadatel o azyl tudíž neudělením azylu z humanitárního důvodu nemůže být zkrácen ve svých právech. Soudu tak nepřísluší přezkoumávat, zda zde byly humanitární důvody či nikoli, to je věcí oprávnění správního orgánu, soud rozhodnutí o humanitárním azylu přezkoumává pouze z hlediska dodržení příslušných procesních předpisů, věcně jen v tom směru, zda správní orgán nepřekročil meze stanovené zákonem. Není tedy naplněn kasační důvod uvedený v ustanovení § 103 odst.1 písm. a) s. ř. s.

Ke stížnostní námitce stěžovatele, že v rámci pohovoru konaném před správním orgánem byl sice slyšen, ale bez přítomnosti tlumočnicka, nemůže Nejvyšší správní soud s ohledem na dikci ustanovení § 104 odst. 4 s. ř. s. přihlídnout, neboť tuto námitku stěžovatel poprvé uplatnil až v kasační stížnosti, ačkoli mu nic nebránilo ji uplatnit v řízení před krajským soudem.

K námitce stěžovatele, že nepovažuje za případné, aby takové řízení, jako je řízení o udělení azylu, bylo rozhodováno postupem podle § 51 odst. 1 s. ř. s., tedy bez jednání na základě souhlasu obou stran, Nejvyšší správní soud uvádí, že se zřetelem na již uvedené skutečnosti, především s přihlédnutím ke zjištěním vyplývajícím ze správního spisu, se nejednalo o případ, kdy by krajský soud i při souhlasu účastníků s rozhodnutím bez jednání, měl toto jednání nařídit.

Ze všech shora uvedených důvodů Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

Stěžovatel, který neměl v tomto soudním řízení úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení a úspěšnému žalovanému náklady řízení nevznikly. Proto soud rozhodl, že se žalovanému právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznává (§ 60 odst. 1, § 120 s. ř. s.).

Poučení: Proti tomuto rozsudku nejsou opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 17. března 2006

JUDr. Petr Příhoda
předseda senátu